

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

De Kinderombudsman
t.a.v. de heer M. Dullaert
Postbus 93122
2509 AC DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
afdeling Jeugdsancties en
Preventie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 27 september 2013
Onderwerp Reactie rapport DNA-onderzoek veroordeelde minderjarigen

Projectnaam
DNA-onderzoek veroordeelde
minderjarigen

Ons kenmerk
428922

Uw kenmerk
KOM 001/2013

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Geachte heer Dullaert,

Op 2 april 2013 zond u mij het rapport DNA-onderzoek bij veroordeelde minderjarigen. In dit rapport onderzoekt u hoe de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden zich verhoudt tot de rechten die zijn vastgelegd in het Internationaal Verdrag voor de rechten van het kind. U concludeert dat die wet onvoldoende rekening houdt met de kwetsbare positie van minderjarige veroordeelden. Op basis hiervan doet u de aanbeveling om voor minderjarige veroordeelden te komen tot een aparte (wettelijke) regeling voor de afname van DNA, waarbij rekening wordt gehouden met hun ontwikkeling en leeftijd.

In mijn brief van 7 november 2012 (kenmerk 319337) heb ik u geïnformeerd over mijn voornemen de Tweede Kamer nader te informeren over mijn standpunt over DNA-afname bij minderjarigen en heb ik u toegezegd u hiervan een afschrift te zenden. Deze toezegging kom ik met de toezending van een afschrift van mijn brief van 3 september jl. aan de voorzitter van de Tweede Kamer graag na. Daarbij voeg ik tevens voor uw informatie de antwoorden van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie toe op de schriftelijke vragen die het Kamerlid Recourt eerder dlt jaar over dlt onderwerp stelde (Aanhangsel Handelingen II 2012/13, nr. 2465).

Zoals ik in mijn brief van 3 september jl. kenbaar heb gemaakt, zie ik geen reden om wijziging te brengen in de door de wetgever gekozen systematiek om in de regeling van het DNA-onderzoek in het Wetboek van Strafvordering en de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden en het op die wetgeving gebaseerde Besluit DNA-onderzoek in strafzaken geen onderscheid te maken tussen minderjarigen en volwassenen, noch wat betreft de gedwongen afname van DNA-materiaal, noch ten aanzien van de bewaartermijnen van hun DNA-profielen. Ik voel me daarbij gesteund door de jurisprudentie van de Hoge Raad en van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. De in die brief vermelde recidivecijfers vormen voldoende noodzaak voor onverkorte toepassing van de DNA-regelgeving op minderjarige verdachten en veroordeelden. De opslag van celmateriaal van minder- en meerderjarigen helpt bij de opsporing van nieuwe delicten die zij plegen. Dat acht ik in het belang van eventuele slachtoffers en de samenleving in zijn geheel. Naar mijn oordeel levert de passieve opslag van celmateriaal bovendien geen direct nadeel op voor betrokken personen, ook niet wanneer zij

minderjarig zijn. Gelet op deze argumenten neem ik, zoals ik ook in mijn brief van 3 september heb aangegeven, uw aanbevelingen dan ook niet over.

**Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
afdeling Jeugdsancties en
Preventie

Datum
27 september 2013

Ons kenmerk
428922

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I. Opstelten

MAAR	2013
2013	2013

DE N: : :	MAN
datum inkomst	07 OKT. 2013
registratienummer	: 20130779
copy conform	: MR FedW Ombudswaai *
: beh. door	:
aanpak	: No, GB, SO, ASB KB CO * Allen per mail

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2465

Vragen van het lid **Recourt** (PvdA) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het rapport «DNA-onderzoek bij veroordeelde minderjarigen»* (ingezonden 5 april 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 4 juni 2013) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2012–2013, nr. 2165

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het rapport van de Kinderombudsman over DNA-onderzoek bij veroordeelde minderjarigen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Bent u van mening dat de Kinderombudsman gedegen onderzoek heeft gedaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, onderschrijft u de conclusies van de Kinderombudsman? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u met deze conclusies doen?

Kunt u in het algemeen uw visie geven op dit rapport en in het bijzonder op onderstaande vragen?

Antwoorden 2 en 3

De Kinderombudsman toetst in zijn rapport de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden (DNA-V) aan de rechten van het kind zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK). Het rapport van de Kinderombudsman schetst de totstandkoming van de wet, de werking van de wet, de jurisprudentie en de kritiek die diverse organisaties hebben geuit op de gelijke behandeling van meerderjarigen en minderjarigen. Volgens de Kinderombudsman houdt deze wet te weinig rekening met de kwetsbare positie van minderjarige veroordeelden, hun bijzondere positie in het jeugdstrafrecht en de bescherming die hen is toegekend in het IVRK.

¹ http://www.dekinderombudsman.nl/ul/cms/fck_uploaded/201303222020DNA20rapport20aangepaste20versie.pdf

Vraag 4

Deelt u de mening van de Kinderombudsman dat het uitgangspunt van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) moet zijn dat bij conflict van belangen, de belangen van het kind in de regel dienen te prevaleren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, deelt u dan de mening van de Kinderombudsman dat bij het afnemen van DNA bij jongeren in strafzaken Nederland het belang van de maatschappij voor laat gaan op het belang van het kind? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

In de Wet DNA-V zijn de voorwaarden waaronder veroordeelden onder dwang DNA-materiaal af moeten staan gelijk voor minderjarigen en meerderjarigen. Daarmee is aangesloten bij de regeling uit het Wetboek van Strafvordering. Uit het feit dat de wetgever bij de totstandkoming van de Wet DNA-V ervoor gekozen heeft geen onderscheid te maken tussen minderjarige en meerderjarige veroordeelden, kan worden afgeleid dat de wetgever geoordeeld heeft dat de kinderrechten die zijn verwoord in het IVRK zich niet verzetten tegen het afnemen van DNA-materiaal bij minderjarige veroordeelden en het verwerken van hun DNA-profiel in de DNA-databank. Steun voor deze opvatting kan worden gevonden in de jurisprudentie van de Hoge Raad en het Europees Hof voor de rechten van de mens (EHRM). De Hoge Raad onderschrijft dat in de systematiek van de Wet DNA-V geen ruimte bestaat voor een generieke uitzondering voor minderjarigen en dat die ook niet aan het IVRK kan worden ontleend (HR NJ 2008, 627). Het EHRM oordeelde dat het DNA-onderzoek op basis van de Wet DNA-V bij de betreffende minderjarige veroordeelde geen schending opleverde van artikel 8 van het EVRM, omdat deze wet onder meer de afname van celmateriaal heeft beperkt tot «persons convicted of an offence of certain gravity» en goede waarborgen biedt tegen oneindige en ongedifferentieerde opslag van de DNA-profielen. Het Hof heeft bij zijn oordeel een rol laten meespelen dat het DNA-materiaal van de minderjarige anoniem en gecodeerd wordt opgeslagen en de minderjarige pas wordt geconfronteerd met zijn opgeslagen DNA-profiel als hij eerder al een strafbaar feit heeft gepleegd of in de toekomst een strafbaar feit zal plegen (W. tegen Nederland, EHRM 20 januari 2009, nr. 20689/08; NJ 2009, 411).

Vraag 5

Wordt altijd DNA afgenomen bij een minderjarig, ook als sprake is van een relatief licht vergrijp zoals het vernielen van een ruit? Zo ja, waarom is dat nodig en waarom acht u het gerechtvaardigd bij een dergelijk licht vergrijp DNA van een jongere af te nemen?

Antwoord 5

De Wet DNA-V voorziet erin dat alleen maar DNA-materiaal mag worden afgenomen van minderjarigen en meerderjarigen indien zij zijn veroordeeld voor een ernstig misdrijf. Als ernstige misdrijven zijn in deze wet alle misdrijven aangemerkt waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is. Met de grens van voorlopige hechtenis is aangesloten bij de sinds jaar en dag gangbare, in het Wetboek van Strafvordering vastgelegde onderscheiding van strafbare feiten in meer en minder ernstige. Alle misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is, kunnen in abstracto als ernstige misdrijven worden aangemerkt. De zwaarte van die misdrijven rechtvaardigt dat het DNA-materiaal van de minderjarige of meerderjarige veroordeelde in beginsel wordt afgenomen. Hieruit kan worden afgeleid dat van hen geen DNA-materiaal mag worden afgenomen als er sprake is van een licht vergrijp. Bovendien kan DNA-materiaal alleen worden afgenomen indien een taakstraf of een zwaardere sanctie wordt opgelegd. Zoals ik in het antwoord op vraag 4 heb aangegeven, heeft het EHRM zich positief uitgelaten over de grens die de Wet DNA-V stelt (zie EHRM NJ 2009, 411).

Vraag 6

Kunt u de redenering van de Kinderombudsman volgen dat het afnemen en langdurig opslaan van DNA bij jongeren een inbreuk is op de privacy van de minderjarige en derhalve in strijd is met artikelen 16 en 40 IVRK? Zo nee, waar loopt de redenering van de Kinderombudsman mank?

Antwoord 6

Het recht op bescherming van de privacy van de minderjarige dat in de artikelen 16 en 40 van het IVRK is verdisconteerd, dient de overheid in alle situaties te respecteren, maar is niet absoluut. Inbreuk daarop mag de overheid maken zolang die inbreuk niet willekeurig of onrechtmatig is. Om te beoordelen of een wettelijke regeling die een inbreuk op het recht op bescherming van de privacy maakt, aan die voorwaarde voldoet, is van belang te toetsen of de inbreuk voldoet aan artikel 10 van de Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) en artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR). Tijdens de totstandkoming van de Wet DNA-V is het bepalen en verwerken van het DNA-profiel van veroordeelden, ongeacht of zij minderjarig of meerderjarig zijn, in overeenstemming geoordeeld met de vereisten die deze bepalingen aan een inbreuk op het recht op bescherming van de privacy stelt (vgl. paragraaf 6 van de memorie van toelichting bij het voorstel van Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden; Kamerstukken II 2002/03, 28 685, nr. 3). Steun voor deze opvatting kan worden gevonden in de jurisprudentie van het EHRM. In de zaak Van der Velden tegen Nederland (EHRM 7 december 2006, appl.nr. 29514/05; RvdW 2007, 292) oordeelde het EHRM dat de afname bij de veroordeelde die zich tot het EHRM had gewend, niet in strijd was met artikel 8 van het EVRM. In de in het antwoord op vraag 4 genoemde zaak W. tegen Nederland kwam het EHRM tot hetzelfde oordeel als in de zaak Van der Velden tegen Nederland. Het feit dat de zaak W. tegen Nederland betrekking had op een minderjarige veroordeelde, gaf het EHRM geen aanleiding een ander oordeel te vellen.

Vraag 7

Heeft u kennisgenomen van de aanbevelingen van de Kinderombudsman? Zo ja, kunt u ingaan op deze aanbevelingen en aangeven welke u overneemt en welke niet en waarom?

Antwoord 7

Ik heb kennisgenomen van de aanbevelingen van de Kinderombudsman. Ik neem om de redenen zoals toegelicht in het antwoord op de vragen 4 tot en met 6 geen van de aanbevelingen van de Kinderombudsman over. Ik voel mij daarin gesteund door de uitspraken van de Hoge Raad en het EHRM.

Vraag 8

Kan de Kamer de resultaten van het toegezegde onderzoek over de ongelijke behandeling van minderjarigen ten opzichte van volwassenen als het gaat om DNA-afname voor 1 mei 2013 krijgen, inclusief de reactie van de regering op dit rapport?

Antwoord 8

Binnenkort ontvangt uw Kamer een brief waarin ik een nadere reactie zal geven op het rapport van de Kinderombudsman.

Vergaderjaar 2012–2013

31 415

DNA-onderzoek in strafzaken

Nr. 8

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 september 2013

1. Inleiding

Bij brief van 8 november 2012 heeft de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie gevraagd naar de uitkomsten van het onderzoek dat hij in reactie op schriftelijke vragen van het lid Recourt (Aanhangsel Handelingen II 2011/12, nr. 2571) heeft toegezegd naar het mogelijk verschil in behandeling tussen minderjarige en meerderjarige veroordeelden bij de afname van celmateriaal en het bepalen en verwerken van hun DNA-profiel op grond van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden (hierna afgekort als: de Wet DNA-V). Hierbij voldoe ik mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie aan dit verzoek.

Een nader onderzoek naar een mogelijk verschil in afname van celmateriaal voor het verrichten van een DNA-onderzoek tussen minderjarige en meerderjarige veroordeelden is het gevolg van het advies «Het jeugdstrafproces: toekomstbestendig!» van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming uit 2011. In dat advies signaleert de Raad dat daar waar minderjarigen bij bepaalde misdrijven vanuit pedagogisch oogpunt een taakstraf opgelegd zouden krijgen en op basis van de Wet DNA-V hun celmateriaal zouden moeten afstaan, meerderjarigen in vergelijkbare gevallen veroordeeld worden tot een geldboete met als consequentie dat zij niet hun celmateriaal hoeven af te staan. Taakgestraften die veroordeeld zijn voor een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is, vallen namelijk onder de reikwijdte van de Wet DNA-V, terwijl degenen die voor een dergelijk misdrijf zijn veroordeeld tot een geldboete, buiten de werkingssfeer van die wet vallen. Voor het afnemen van celmateriaal maakt het niet uit of er sprake is van een rechterlijke veroordeling of een strafbeschikking; beide afdoeningsvormen vormen de grondslag van het DNA-onderzoek.

2. Het onderzoek

De Wet DNA-V maakt geen onderscheid tussen meerder- en minderjarigen. De huidige systematiek vindt steun in de jurisprudentie van de Hoge Raad en het Europese Hof voor de Rechten van Mens (hierna: EHRM). De Hoge Raad onderschrijft dat in de systematiek van de Wet DNA-V geen ruimte bestaat voor een generieke uitzondering voor minderjarigen (zie rechtsoverweging 4.5 HR NJ 2008, 627). Het EHRM oordeelde dat het DNA-onderzoek op basis van de Wet DNA-V bij de betreffende minderjarige veroordeelde geen schending opleverde van artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM), omdat deze wet onder meer de afname van celmateriaal heeft beperkt tot «persons convicted of an offence of a certain gravity» (EHRM 20 januari 2009, nr. 20689/08; NJ 2009, 411).

Het jeugdstrafrecht heeft een pedagogisch karakter. Dat betekent dat beslissingen en handelingen richting de jeugdige verdachte, waaronder de toepassing van sancties, erop gericht zijn de ontwikkeling van deze jongere te stimuleren, de jongere te heropvoeden, te resocialiseren en te weerhouden van een verdere criminele carrière. Het pedagogische karakter van het jeugdstrafrecht dat ook onder meer voortvloeit uit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, leidt ertoe dat er aan minderjarigen in verhouding tot volwassenen vaker een taakstraf wordt opgelegd dan een geldboete. In de strafvorderingsrichtlijnen voor volwassenen (de zogeheten BOS-Polarisrichtlijnen) zijn de grenzen bepaald op grond waarvan de officier van justitie een geldboete of een taakstraf kan opleggen via een strafbeschikking of kan vorderen ter terechtzitting. Tot en met een maximum van 20 sanctiepunten zal de officier van justitie in beginsel een geldboete opleggen of vorderen. Vanaf 20 tot en met 30 sanctiepunten kan hij, afhankelijk van de aard van de zaak of de omstandigheden van de verdachte, kiezen tussen het opleggen van een geldboete of een taakstraf. Boven de 30 sanctiepunten geldt de taakstraf als alternatief voor een vrijheidsstraf. In de specifieke richtlijnen die van toepassing zijn op minderjarigen ontbreekt een grens waaronder alleen geldstraffen worden opgelegd of gevorderd. Voor minderjarigen is de taakstraf ook een alternatief voor lage geldboetes. Daarin verschilt de sanctiemodaliteit ten opzichte van volwassenen.

Aan de hand van statistisch materiaal is bezien of het verschil in straftoemingsbeleid tussen minderjarigen en meerderjarigen in kaart kan worden gebracht. Daarbij is gebleken dat er wel informatie beschikbaar is over welke sancties per delict worden opgelegd aan jeugdigen en volwassenen, maar dat de verschillen in de verhouding tussen de opgelegde geldboeten, taakstraffen en vrijheidsstraffen bij jeugdigen en volwassenen niet goed te interpreteren zijn. Nader omvangrijk dossieronderzoek zou nodig zijn om te beoordelen waarom jeugdigen een taakstraf hebben gekregen en volwassenen een geldboete. Verschillen kunnen hun oorzaak vinden in het strafvorderingsbeleid, maar ook in de weging van de feiten en omstandigheden van het delict door de rechter. Voorts is interpretatie van de verschillen lastig omdat jongeren en volwassenen niet alle delicten in dezelfde mate plegen. Bij bepaalde delicten kan een taakstraf ook meer geïndiceerd zijn. Bijvoorbeeld wel bij eenvoudige mishandeling, maar niet bij rijden onder invloed van drugs. Van dossieronderzoek is afgezien omdat ook dan niet zeker is dat hier voldoende betrouwbare uitspraken mogelijk zijn en voldoende duidelijk is hoe het straftoemingsbeleid bij volwassenen en minderjarigen toepassing vindt.

3. Waardering bevindingen

De vraag is welke consequenties verbonden moeten worden aan het gegeven dat om pedagogische redenen bij jeugdigen in geval van delicten waar voorlopige hechtenis mogelijk is, verhoudingsgewijs vaker een taakstraf volgt als gevolg waarvan op hen de Wet DNA-V van toepassing is.

Het doel van de Wet DNA-V is het voorkomen van strafbare feiten, het opsporen, vervolgen en berechten van reeds gepleegde en eventueel toekomstig te plegen strafbare feiten van veroordeelden. Van alle jeugdigen die in 2006 een taakstraf (incl. een combinatie met een geldstraf) hebben gekregen voor een delict waar voorlopige hechtenis mogelijk was, komt 66,5% opnieuw voor een misdrijf met Justitie in aanraking.¹ De recidive onder jongeren blijkt bij elk type afdoening iets hoger dan onder volwassenen.² Ook blijkt dat hoe jonger de jeugdige was op het moment dat hij of zij voor het eerst in aanraking kwam met justitie, des te hoger de recidivekans is.³ Ik zie in deze cijfers voldoende noodzaak voor toepassing van de Wet DNA-V op minderjarige veroordeelden en voel me daarbij gesteund door de jurisprudentie. De aanpak van (jeugd)-criminaliteit en het voorkomen van recidive is een prioriteit van dit kabinet. De opslag van celmateriaal van minder- en meerderjarigen helpt bij de opsporing van nieuwe delicten die zij plegen. Dat acht ik in het belang van eventuele slachtoffers en de samenleving in zijn geheel. Naar mijn oordeel levert de passieve opslag van celmateriaal geen direct nadeel op voor betrokken personen, ook niet wanneer zij minderjarig zijn. Ik zie dan ook geen reden om de huidige mogelijkheid om met behulp van de Wet DNA-V recidive bij minderjarigen te ontdekken, te beperken. Ik neem de aanbevelingen van de Kinderombudsman naar aanleiding van diens DNA-onderzoek bij veroordeelde minderjarigen dan ook niet over.

De minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten

¹ Bron WODC OBJD/Recidivemonitor 2012. Bij meerderjarigen bedraagt de zevenjaars algemene recidive 58,5%.

² B. Wartna, et. al, Recidive 1997, Een cijfermatig overzicht van de strafrechtelijke recidive van volwassen en jeugdigen daders, WODC Onderzoek en beleid 227, Boom juridische uitgevers en WODC, 2005, p. 53-54.

³ D.L. Alberda et. al., Factsheet 2010-5, Recidive onder werkgestrafte jongeren, WODC, oktober 2010, p. 6.